

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ΄.

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστὸ ἔτος καὶ εἶναι ἑτησίαι. — Πρακτὸν Διευθ. Ὁδ. Παρθενωγείου 14.

1 Ὀκτωβρίου 1889.

ΝΕΟΙ ΘΕΟΙ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Μπρὲ τὸ διάτανο τ' ἐπίασε κ' ἔκαμε! . .

Οὔτε ἡ σύλληψις τοῦ Καγκάλου τὸν ὁποῖον ἰσχυρὸν ἀπόσπασμα χωροφυλάκων ἔφερε σιδηροδέσιμον, οὔτε ἡ πανήγυρις τὴν ὁποῖαν ἤγον σήμερον, Δευτέραν τῆς Δαμπρῆς, συνεκίνει τοὺς κατοίκους τῆς Βουνιχώρας ἡδῆ. Τὰ ἀπὸ πενταετίας κατορθώματα τοῦ διασῆμου ληστοῦ τῆς Δωρίδος, τὸ ἄγριον καὶ ἐπιβάλλον ἦθος του, ἄντικρυς ἀντίθετον πρὸς τὸ νανῶδες ἀνάστημά του, ἡ παρὰ τὴν Γερομαστὴν πρό τινος καιροῦ εὐτυχῆς ἀντίστασις του, μόνου ἐναντίον λόχου ὄλου στρατιωτῶν καὶ πολιτῶν, δὲν ἐγαλθάνιζον ὅπως ἄλλοτε τοὺς πολεμοχαρεῖς χωρικοὺς. Ὀλόκληρος τῆς φαντασίας τῶν ἡ ὁρμὴ ἀνεκόπτετο ἡδῆ πρὸ τοῦ ἐνωμοτάρχου τοῦ ἡδηγούντος τὸ στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα καὶ πρὸ τοῦ ὄπλου, μὲ τὸ ὁποῖον ἦσαν ἐφωδιασμένοι οἱ ἄνδρες του καὶ αὐτός. Καὶ ἐνῶ ἐπὶ τοῦ ἀλωνίου τοῦ Κοκκινοχώματος οἱ Ἀραχωῖται γύφτοι προσεπάθουν μὲ τοὺς βαρεῖς ἦχους τοῦ τυμπάνου καὶ τὰς γαργαλιστικὰς φωνὰς ζεύγους αὐλῶν νὰ διεγείρῳσι τὰς ψυχὰς καὶ αἱ λυγερὰι χειροκρατούμεναι ἐκάλουν μ' ἑλκυστικὸν χαμόγελο τοὺς νέους ν' ἀνοιξῶσι τὸν χορὸν, οὔτοι ὀλίγον παρεκεῖ, συνωθούμενοι περὶ τοῦ ἐνωμοτάρχου προσέβλεπον περιέργοι τὸ ὄπλον, τὸ ὁποῖον οὔτος ἐκολλοκεύετο νὰ ἐπιδεικνῆ εἰς αὐτούς, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπιφώνημα ἐξέφευγε τῶν χειλέων των:

— Μπρὲ τὸ διάτανο τ' ἐπίασε κ' ἔκαμε! . .

Ἄπὸ ἐνὸς καὶ πλέον ἔτους ἀόριστοι φῆμαί ἐφέροντο καὶ ἐν Βουνιχώρᾳ περὶ τοῦ νέου ὄπλου. Τινὲς καταβάντες δι' ὑποθέσεις τῶν μέχρι Γαλαξειδίου εἴτε μέχρι Σαλώνων, μετέδωκαν εἰς τοὺς συμπατριώτας τὸ σχῆμα, τὰς κινήσεις καὶ τὰς ἐνεργείας του, ὅπως τὰ ἤκουον ἐξωγαμμένα πάντοτε, καθὼς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Γάλλου ἐφευρέτου. Ἐμαθον ὅτι ὁ στρατὸς ὄλος, παραιτήσας πλέον τὰς βαρεῖας καραμπίνας τοῦ Μινιέ, ἐφωδιάσθη δι' αὐτοῦ, κατασταθεῖς μᾶλλον ἀξιωμαχῆτος. Ἀπὸ τοὺς ἰδίους ληστὰς ὁσάκις ἐξένιζον αὐτοὺς εἰς τὸ χωρίον τῶν ἢ εἰς τὸ ποιμνιστά-

σίον των, ἤκουον οἱ χωρικοὶ τὴν θραῦσιν τὴν ὁποῖαν ἐπέφερε τοῦτο εἰς τὰς τάξεις των· πῶς ἐκαλύπτοντο αἶφνης ἀπὸ χάλαζαν σφαιρῶν πρὶν ἀκόμη οὔτοι προφθάσῳσι νὰ γεμίσωσι τὰ ἰδικὰ των· ἔβλεπον τὰς χαινούσας πληγὰς τὰς ὁποῖας τοὺς ἐπροξένουν τὰ βλήματά του καὶ κατενόουν τὴν μεγάλην ἀξίαν τοῦ ὄπλου ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὰς ὕβρεις, ὅσας ἐξετόξευον κατὰ τοῦ πτωχοῦ ἐφευρέτου. Καὶ πολλάκις ἐν τῇ ἐξάψει τῆς λατρείας των πρὸς τὴν λεβεντιὰν αὐτῶν, ἔψαλλον μετὰ μεγίστου πόνου τὸ τραγοῦδι τοῦ Κουρκοῦμπα, τὸ ὁποῖον φέρει αὐτὸν καὶ τὸν σύντροφόν του εἰς τὸ λημέρι, κατὰ τὸ βράδῳ βράδῳ, ὄχι πλέον σκεπτομένους ἀγῶνας καὶ θριάμβους ἀλλὰ κλαίοντες τὰ ντέρτια τους καὶ τὰ παράπονά τους:

τεῖν' τὸ κακὸ ποῦ ἴπαθνε τόρα 'ς τὰ ἑβδομήντα ποῦ βγήκαν τὰ βλεωνιάτᾳ, τοῦ Σασεπῶ τὰ ὄπλα . . .

Ὅμως τὸ ὠμολόγουν ἡδῆ οἱ χωρικοὶ, τὸ ἐξέφραζον διὰ τῶν ἐκπλήκτων βλεμμάτων των, ὅτι οὐδέποτε ἤλιπζον αὐτὸ τόσον τέλειον ὅπως τὸ ἔβλεπον, ὅπως ἤκουον παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐνωμοτάρχου:

— Νά, ἔβαλες τὸ φυσίγγιο κ' ἐτέλειωσε τὸ παστόφαρο . . . ἕνας χρόνος εἰς δύο κινήσεις . . . ἕνα πατατράκ κ' ἐχάθηκε τὸ λεφοῦσι!

Ὁ ἐνωμοτάρχης Παπαθεοδωρακόπουλος, ὑψηλὸς καὶ εὐλύγιστος λεβέντης, τὸν ὁποῖον ἡ ἐξοχος ἀνδρεία, ἡ ἀκούραστος ἐνεργητικότης καὶ αἱ διαβολικαὶ ἐπίνοιαι, ὅσας ἀνέπτυσε πρὸς καταδίωξιν τῶν ληστῶν, διέδωσαν εἰς ὅλην τὴν Ρούμελην καὶ περιέβαλλον μὲ ποιητικὴν τινα αἰγλήν τὸ πεζότατον ὄνομά του, ἐπέδεικνε τὸν χειρισμὸν τοῦ ὄπλου, ἔδιδε τὰς ἐπιστημονικὰς τῶν ὀνομασίας εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν καρτισμάτων, ὠμίλει περὶ κοχλίου καὶ ὑποφυλακτῆρος, περὶ στοχάστρου καὶ σκοπευτικῆς γραμμῆς, περὶ τροχιῶν καὶ βλημάτων. Οἱ χωρικοὶ ὀλίγοι τὸ κατ' ἀρχάς, ἀκούοντες τὰς στομφώδεις φωνὰς του, ἤρχοντο ἡδῆ πυκνότεροι ἀπὸ τοῦ χοροστασίου. Οἱ γέροντες οἱ ὁποῖοι ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων ἠπλωμένοι, ἐκλελυμένοι καὶ ἄτονον ἔχοντες τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ θάλποντος ἡλιακοῦ φωτός, παρηκολούθουν μὲ βλέμμα ρεμβῶδες τὴν πρὸ αὐτῶν ἀναβράζουσιν καὶ λαλοῦσιν νεύτητα.

οὐ μεσόκοποι, ὅσοι σταυροπόδι καθήμενοι κύκλω, ἀντήλλασσον διαδοχικῶς κρίσεις περὶ τοῦ χοροῦ καὶ ἐλπίδας περὶ τῶν ἰσχνῶν γεννημάτων τῶν τὰ παλληκάρια τὰ ὅποια ὄρθια περίξ, ἔβλεπον ἐν ἠδονικῇ μέθῃ τὴν πολύχρωμον ἐκείνην ἄλυσιν τῶν χορευουσῶν μὲ τὰς ἀπλοϊκὰς ἐσθῆτας, τὴν ἀφελῆ κόμμωσιν, τὰ ἀνδρόδη ἀναστήματα καὶ τὰς ζωηρὰς μελαχρινὰς μορφάς, ὅλοι ἔσπευδον καὶ περιεκύκλουν αὐτὸν ἐν σιγῇ. Καὶ ὁ ἐνωμοτάρχης μέσφ' αὐτῶν, σπασμωδικῶς κινῶν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὄπλου, ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ κοντακίου εἰς τὴν ἄκραν τῆς κάννης, ἀπὸ τοῦ κινήτου οὐραίου εἰς τὸν ζυστόν, εἰς τὸ κλισιοσκόπιον, εἰς τὰ ψέλλια, ἐξερευῶν ἐλευθεροστόμως καὶ ἀκρατήτως τὰς φράσεις του μὲ μίαν παρησιαίαν κἄπως χαιρέκακον, μὲ ἐκφρασίαν θριάμβου ἐπὶ τῆς ἠλιοκαοῦς μορφῆς του, μὲ τὸν νευρικὸν τρόμον ἐφ' ὄλου τοῦ σώματός του, ὁμοιάζε πρὸς κήρυκα ἀγωνιζόμενον νὰ καθιδρῦσῃ νέους θεοὺς εἰς τὴν συνειδήσιν τῶν ἀξέστων ἀκροατῶν του. Καὶ οὗτοι σιγὰ σιγὰ, βεβαρυμένην ἔχοντες τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὰς νέας λέξεις τὰς ὅποιας ἤκουον, τὰς νέας ὀνομασίας τὰς ὅποιας πρῶτην φοράν ἐμάνθανον, ἠσθάνοντο μίαν κούρασιν ἐν τῇ συνειδήσει διὰ τὰ διδάγματα, κενότητά τινα καταπιστικὴν ἐν τῇ καρδίᾳ διὰ τὰς παλαιὰς ιδέας καὶ πεποιθήσεις ἀπὸ τὰς ὅποιας ἀποτόμως ἀπεσπῶντο τότε, ὥστε παρηκολούθουν τοὺς λόγους καὶ τὰς κινήσεις του σχεδὸν ἀσυνειδήτως, μὲ ἡμιχάσκον στόμα δίκην κωφαλάλων. Οἱ νεώτεροι διηγκωνίζοντο διαμφισβητοῦντες τὴν θέσιν πλησίον τοῦ ἐνωμοτάρχου, μ' ἐκείνην τὴν ῥοπήν τὴν ὅποιαν αἰσθάνεται ἐκ φύσεως ἡ νεότης πρὸς πᾶν τὸ νεοφανές. Ἐκλινον τὴν κεφαλὴν ἄλλος ἐδῶ, ἄλλος ἐκεῖ, ἄλλος ἔκυπτε κάτω, ἄλλος ὑψοῦτο ἐπὶ τῶν ὀνύχων τῶν ποδῶν ἵνα τὸ ἴδωσιν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τὸ ὄπλον καὶ ἀπετόλμων κἄποτε νὰ τείνωσι τὴν χεῖρα ἵνα τὸ ψαύσωσιν, ἀπαλὰ ἀπαλὰ μόλις, μετὰ δειλῆς προφυλάξεως, ὡς νὰ ἦτο ἀφρὸς κ' ἐφοβοῦντο μὴ διαλυθῇ ἅμα τῇ ἐπαφῇ. Ἄνδ' ἡ ἀναπνοὴ τῶν ἄφινε νέφος τι ἀχνοῦ ἐπὶ τῆς κάννης, ἧ ὁ ἄνεμος ἔφερε κάρφος τι ἐπ' αὐτοῦ, ὅλοι ἔσπευδον ἄλλος διὰ τῆς ἄκρας τῆς φουστάνελλας καὶ ἄλλος διὰ τῆς χειρίδος τοῦ ὑποκαμίσου νὰ τὸ ἀπαλείψωσι κολακευόμενοι. Καὶ ἠτένιζον τὸν ἐνωμοτάρχην μὲ τὴν ἐκφρασίαν τοῦ προσώπου ἐναλλάσσουσιν πάντοτε, εἰς ἐκάστην νέαν ἐξήγησίν του, καὶ ἠκολούθουν τὰς κινήσεις τῆς χειρὸς του τεθαμβωμένοι, ὡς νὰ ἐδιδάσκοντο τὰ μυστήρια τῆς Σολομωνικῆς. Καὶ ὁπότεν οὗτος ἔστρεφε πρὸς αὐτούς, θέλων νὰ κάμῃ εὐληποτέρως τὰς λέξεις του, τὸν περιέβαλλον μὲ βλέμμα πλήρες θρησκευτικῆς σεβασμοῦ, ὡς νὰ ἦτο ὁ ἴδιος ἐφευρέτης κ' ἐθαύμαζον τὴν γονιμότητα τοῦ πνεύματός του, μετὰ τινος ζηλοτύπου μερί-

μνης διότι ἦτο κύριος τοιούτου πράγματος. . . . Καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν αἱ φυσιογνωμίαι τῶν χωρικῶν ὅλων ἐχωρίσθησαν εἰς τόσους καθρέπτας τῶν ψυχικῶν ἐντυπώσεων ἐκάστου. Αἱ παρειαὶ τῶν γερόντων ἐκρέμαντο πλαδαραὶ καὶ ἄχρωμοι ὡς ἐν τελείᾳ ἀποθαρρύνσει· οἱ μεσόκοποι μὲ τὴν κεφαλὴν ἡμικύπτουσιν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀτόνωσ εἰς ἐν σημεῖον προσηλωμένους, ἐφαίνοντο ἐγκαρτεροῦντες εἰς τὸ παρόν, καὶ οἱ νέοι μὲ τὰς γραμμάς ἐκείνας, τὰς καθέτους ἐπὶ τοῦ στόματος καὶ τὸ βλέμμα ἐν κλαυθμῷ, ὡσεὶ μὴ τολμῶντες νὰ ἐλπίσωσιν ὅτι θ' ἀπέκτων ποτὲ καὶ αὐτοὶ τοιοῦτον ὄπλον, ἀν καὶ ὁ νοῦς τῶν εἰργάζετο ἀποφασιστικῶς πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν μέσων. . . . Καὶ ἐν τῷ μεταξύ ὁ ἐνωμοτάρχης βλέπων τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὅποιαν ἔκαμνεν εἰς τοὺς ἀκροατὰς του, ἐπεσώρευε μετὰ μεγαλειότηρας ἐμφάσεως ἐξευτελιστικὰς ὕβρεις κατὰ τῶν ληστῶν καὶ ἄπειρα πλεονεκτήματα εἰς τὸ ὄπλον του:

— Παλληκάρια λέει; ἀπὸ δῶ κ' ἐδῶ θὰ ἴδωσιν τὴ μοῖρά τους!.. Μωρὲ μὲ τέτοιο ὄπλο δὲν φοβοῦμαι οὔτε τὸ Θεό!..

— Ποῦθεν εἰσαι, καλόπαιδο, δὲ μοῦ λές; Διέκοψεν αἴφνης φωνὴ ὑποτρέμουσα τὸν ἐνωμοτάρχην.

Συγχρόνως οἱ χωρικοὶ ἤνοιζαν δίοδον καὶ προσῆλθεν ὑψηλόσωμος γέρων, ὑπερεκατοντούτης, μ' ἐξημμένην κἄπως τὴν ἀρρενωπὴν μορφήν, ἀναμετρῶν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν αὐτόν. Ὁ Παπαθεοδωρακόπουλος ἐξάλισθη διὰ τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν τοῦ γέροντος, εἰς τὸ ἀπότομον καὶ τὸν τόνον τῆς ὅποιας εὗρισκε κἄποιον δισταγμὸν διὰ τὴν καταγωγὴν του, διὰ τοὺς λόγους του, διὰ τὴν πατρίδα του, δι' ὅλα...

— Ἄπ' τὸν κάμπο τῆς Γαστούνης ἤρθρωσε τέλος.

— Ντόπιος ἢ ἐρχάμενος;

— Ντόπιος....

— Μπρέ!..

Καὶ ὁ γέρων ἐξέφραζε διὰ τοῦ ἐπιφωνήματός του τοῦτου ὅλας τὰς ἀπορίας ὅσαι ἐγεννήθησαν εἰς τὴν ψυχὴν του ἀφ' ἧς ὥρας ἤκουσε τὸν ἐνωμοτάρχην ὀμιλοῦντα.

*
Ὁ γέρων Χειμάρρας ἦτο ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων οἱ ὅποιοι διῆλθον τὰ ἔτη τῆς νεότητός των εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ πραγματικότης ἐφθανε μέχρι τοῦ ἀνεφίκτου ἰδανικοῦ, καθ' ἣν ἔζη τις δι' ἕνα ἔπαινον καὶ ἀπέθνησκε δι' ἕνα τραγοῦδι... Ἦτο δεκαεὶς μόλις ἐτῶν ὅτε ἠκολούθησεν ὡς ψυχογιὸς τὸν Ἀλέξη Καλόγηρον, τὸν ἀρματολὸν τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὴν δολοφονίαν αὐτοῦ, τοῦ Ἠλία Βιδαβιώτη καὶ τοῦ Βαρελῆ Θανάση ἐν τῷ σεραγίῳ τῶν Σαλώνων ὑπὸ τοῦ Μουσταφᾶ ἀγά, ὁ Χειμάρρας κατετάθη εἰς τὸν

ταίφᾶν τοῦ ἐνοπίου ἀρματωλοῦ Πανουργιά ὅπου ἠσκήθη εἰς τὰ ὄπλα μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως. Κατ' αὐτὴν δὲ διέπρεψεν εἰς πολλὰς μάχας, εἰς τὴν Ῥούμελην καὶ τὸν Μωριά, εἴτε ὡς ἀκόλουθος εἴτε ὡς μισθοφόρος.

Μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ πολέμου ὁ Χειμάρρας ἀπεσύρθη εἰς τὸ ὄρεινόν χωρίον του, τὴν κοιτίδα αὐτὴν τοῦ ἀρματωλισμοῦ, ὅπου ὁ Βρυκόλλκας, Ἐξάρχος Παρνασσίδος, συνεκρότει τὰς συνόδους του καὶ ὁ Ἄνδρίτσος διεχειμάζεν ἀμέριμνος μετὰ τοῦ Βλαχθανάση. Ἐκεῖ ἀποκεκλεισμένος, μετὰ ὀμηλικῶν ἐπουλούντων ἀκόμη τὰς πληγὰς τοῦ Ἄγωνος καὶ προθύμων νὰ ἀρχίσωσι νέους, μετὰ νεαρῶν παλληκαριῶν, ἀνατραφέντων μέσῳ τοῦ κρότου τῶν μαχῶν καὶ ψαλλόντων τοὺς ἥρωικοὺς ἄθλους των, διῆγε τὰς ἡμέρας του μετὰ τὸ παρελθὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του πάντοτε.

Αἱ ἰδέαι τῆς νεωτέρας ζωῆς, τὰ χλιαρὰ αἰσθητά, οἱ καννῶδεις πόθοι, οἱ γαλουχοῦντες καὶ διέποντες ἤδη τὰς νεωτέρας κοινωνίας, δὲν ἔφθανον μέχρι τοῦ ὄρεινοῦ χωρίου, ὅπου αἱ ἀρματωλικά παραδόσεις καὶ αἱ πολεμικαὶ ὄψεις τῶν γερόντων ἦσαν καταλληλότατα ἀλεξητήρια. Διὸ ὁ γέρον Χειμάρρας ὡς ἀκράτητος θαυμαστής τῆς ἀνδρείας, ἐζήλευε τὸν ἐνωμοτάρχην, τὸν ὁποῖον ἠ περὶ τὰ τοιαῦτα ζωηρὰ φαντασία τῶν χωρικῶν παρίστα ὡς μυθικὸν ἦρωα. Μόλις λοιπὸν ἔμαθεν ὅτι οὗτος, ἄγων εἰς Σάλωνα τὸν Κάγκαλον, κατέλυσε δι' ὀλίγας ὥρας εἰς Βουνιχώραν, ἔσπευσεν ἐκ τῶν πρώτων νὰ ἴδῃ καὶ θαυμάσῃ αὐτόν. Ἄλλ' εὐθύς ἄμα ἐπλησίασεν ὅλος ἐκεῖνος ὁ θαυμασμός του κατέπεσεν. "Α! οἱ ἄνδρες τῆς ἐποχῆς του ποτὲ δὲν κατεφρόνουν τοὺς ἐχθροὺς των· οἱ πολεμικοὶ ἄνδρες ποτὲ δὲν κατακρίνουν τοὺς ἀντιπάλους των, ἀλλ' ἀπειναντίας ὑψώνουν αὐτοὺς διὰ νὰ ὑψωθῶσιν οὗτοι ἀκόμη περισσότερο ἐάν νικήσωσι. Τοῦτο ἤκουσεν ὁ γέρον ὅτι ἔκαμεν ἄλλοτε ὁ Κατσαντώνης περὶ τοῦ Βελῆ Γκέκα καὶ τόσοι ἄλλοι. Ἐνῶ αὐτὸς ὁ ὑψηλὸς παλληκαρᾶς, ἀπὸ μιᾶς ἡδῆ ὥρας δὲν ἔκαμεν ἄλλο παρὰ νὰ κατακρίνῃ, νὰ χλευάζῃ μᾶλλον τοὺς ληστὰς, τοὺς ὁποίους ὁ γέρον Χειμάρρας ἐγνώριζε πολὺ καλὰ καὶ εὐρίσκε κατὰ πολλὰ ἀξιους διαδόχους τῶν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως κλεφτῶν, τοὺς ὁποίους ὑμνεῖ ἀκόμη ὁ λαὸς καὶ ἀπαθανατίζει ἢ παραδόσις. Εἶνε ἀληθές ὅτι ἦσαν τινες μεταξὺ αὐτῶν κακοί, σκληρόψυχοι ὅπως ἔλεγεν ὁ ἐνωμοτάρχης, ἀλλ' οἱ περισσότεροι ἦσαν παλληκαρία καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀκράτητον πρὸς τὸν παλληκαρισμὸν τάσιν ἔγειναν τοιοῦτοι. "Ὡς κατεδίωκεν, ἄς ἐφόνευεν, ἄς ἐξώντωνεν αὐτοὺς ὁ ἐνωμοτάρχης ὅχι ὅμως καὶ νὰ τοὺς ὑβρίζῃ!..

"Ἐπειτα αὐτὴ ἡ ἔπαρσις μετὰ τὴν ὁποίαν ὠμίλει περὶ τοῦ ὄπλου του ἔκαμεν τὸν γέροντα νὰ

χάνη πᾶσαν ἰδέαν περὶ τῆς ἀνδρείας τοῦ Παπαθεοδωρακοπούλου. Βέβαια διὰ νὰ ἔχη τόσον ἐγωισμόν διὰ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ὄπλου θὰ εἶπῃ ὅτι εἰς αὐτὸ εἶχεν ὅλας τὰς ἐλπίδας του, εἰς αὐτὸ ἐστήριζεν ὅλην τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν φήμην του. Καὶ ἐνῶ τὸν ἤκουεν οὕτω ὀμιλοῦντα ὁ γέρον ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται ἀηδίαν καὶ νὰ τὸν παρομοιάζῃ πρὸς κανένα τενεκὲν τῆς νεωτέρας κοινωνίας — πάντοτε τῆς νεωτέρας, διότι εἰς τὴν ἰδικὴν του δὲν ὑπῆρχον τενεκέδες—ὁ ὁποῖος λαμβάνει γυναῖκα μετὰ τὸ ὄνομα καὶ τὴν περιουσίαν τῆς ὁποίας νὰ παρουσιάζεται αὐτὸς εἰς τὸν κόσμον!.. Καὶ ἔλεγεν ὁ ἐνωμοτάρχης ὅτι μετὰ τοιοῦτον ὄπλον δὲν ἐφοβεῖτο οὔτε τὸν Θεόν. Βέβαια πάντοτε μετὰ τὸ ὄπλον!..

Καὶ ἐν τῇ ἀκρατήτῳ ὀρμῇ τοῦ θυμοῦ του ὁ γέρον Χειμάρρας ἀπέτεινε τὴν ἀπότομον ἐκείνην ἐρώτησιν περὶ τῆς πατρίδος του εἰς τὸν ἐνωμοτάρχην. Ἄλλὰ τὴν δὲν ἀντέλεγε κάμνει καὶ ἡ κουρούνα θαύματα — γίνονται καὶ οἱ καμπίσαι—παλληκαρία!.. Καὶ ἔκυψε τὴν κεφαλὴν ὁ γέρον πρὸ τοῦ νεοφανοῦς καὶ ἐβυθίσθη εἰς σκέψεις. Ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν του δὲν ἀπήντησε καμπίσον καὶ τοιοῦτον λεβέντην· ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως οὐδεὶς ἀπ' ἐκεῖνα τὰ μέρη διέπρεψεν εἰς ἀνδρείαν καὶ πολεμικὴν ὀρμὴν. "Ἄν εἶνε διὰ κουτοπονηρίας καὶ ἀλληλομαχίας ἦσαν πρῶτοι ἀπὸ τοῦ ἄρχοντός των μέχρι τοῦ τελευταίου χωρικοῦ. . . Ἐνα μόνον ἐγνώρισε εἰς τὸ Μεσολόγγι, τὸν Βέρον, ριψοκίνδυνον ἄνδρα, πλήρη πατριωτικῆς φλογός, παράτολμον μέχρι τρέλλας, σκληροκρέατον ὥστε διαρκούσης τῆς μάχης νὰ φράσῃ τὰς ὀπὰς τῶν σφαιρῶν ὅσας ἐλάμβανε ἐπὶ τοῦ σώματός του διὰ χονδρῶν κλάδων σχοίνου, καὶ τὸν ὁποῖον ἤκουσεν ὅτι ἐφρονεῖτο ἐπὶ Ἰμπρατὶμ ἐξω τοῦ χωρίου του, μέσῳ σωρείας ἐχθρικῶν πτωμάτων. Ἄλλὰ καὶ ἐκεῖνος ἦτο ταπεινός, ἡσυχος ἀνθρωπάκος, δίχως λεβεντιὰν εἰς τὰς κινήσεις του, δίχως ἀέρα. . . Κανένα ὅμως ἄλλον. . . Καὶ ἀνεκύκλου ὁ γέρον κατὰ φαντασίαν τὸ ῥητόν τὸ ὁποῖον λέγει «οἱ κάμποι βγάζουν ἄλογα καὶ τὰ βουναὶ λεβενταίς. Τὸ δὲ ὄνομα του τόσον πεζὸν ὥστε δὲν ἠπόρει καὶ πολὺ διότι ἦτο τοσοῦτον αὐθάδης ὁ ἐνωμοτάρχης. "Ἦρχιζε νὰ παραδέχεται παράκρουσιν πλέον τῆς φύσεως. . . Ἦτο ἄδικον ὅμως νὰ φυτρώσῃ ἐκεῖ μέσα αὐτὸς ὁ λεβέντης κρῖμα εἰς τὸ κορμί!..

Ἄλλ' ἐνῶ ὁ γέρον ἐπλανᾶτο εἰς τὰς σκέψεις του ὁ ἐνωμοτάρχης συνελθὼν ἤρχισε πάλιν τὸν πανηγυρικὸν τοῦ ὄπλου του. Τώρα διηγεῖτο παρελθούσαν αὐτοῦ συμπλοκὴν μετὰ τῆς συμμορίας τοῦ Χειμῶνα εἰς τὸ δάσος τῆς Λεπενούς, κατὰ τὴν ὁποίαν συνέλαβε τρεῖς καὶ ἐφόνευσε τὸν ἀρχηγόν:

— Σὺν τὸν εἶδα χάμου πῆγα κοντὰ καὶ τὸν

ἴπατῆσα ἔστὸ σβέρκο· ἤθελα νὰ τὸν βρωτήσω πῶς τοῦ φαίνονταν τῶρα ἢ παληοκλειδωνιαίς.

Καὶ ἔβαλε διάτορον γέλωτα, ἐκδικούμενος δῆθεν τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον εἶχον δώσῃ εἰρωνικῶς οἱ λησταὶ εἰς τὰ ὄπλα τοῦ Σασεπῶ, διὰ τὸν τραχὺν καὶ διακεκομμένον αὐτῶν κρότον.

— Ρεῖ τί τὰ θέλω γῶ ὑτοῦνα; εἶπεν ὁ Χειμάρρας ἀποτόμως, συνελθὼν ἐκ τοῦ γέλωτος τοῦ ἐνωμοτάρχου μπορεῖ νὰ τὸ φέρνῃ ἔτσι γιὰ τὸ βόλι ἀπάνου σου;

— Ὅχι πλαϊνὰ κἄνε, σὰν τὰ καρυσόφυλλια τὰ δικά σας· ἀπήντησεν οὗτος μιμούμενος τὴν Ρουμελιωτικὴν προφορὰν, ἵνα δῆθεν ἐπιτείνῃ, τὴν εἰρωνίαν τῶν λόγων του.

— Μπρέ, τὰ δικά μας μπρέ, ἐδίωξαν τοὺς τούρκους! ἐφώναξεν ἐν ἀγανακτῆσει ὁ γέρον.

— Τί νὰ σου κάμω!.. ἤθελα πενήντα τοῦρκοὶ νὰ εἶχον ἀπὸ τοῦτα ἄδω καὶ νὰ ἔβλεπες τὴν παληοκαπότα!..

Καὶ ἐπαλάμισε τὸν ὑποκόπανον τοῦ ὄπλου μετὰ τινος πεποιθήσεως, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε βεβαίως οὔτε ὁ Καραϊσκάκης, ὅτε ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς φρεγάτας ἀπέριπτε τὰς προτάσεις τοῦ Κιουταχῆ, φωνῶν τὸ ἱστορικὸν ἐκεῖνο: «πασᾶς ἢ πάλλα μου!» Ὁ γέρον Χειμάρρας ἤδη ἐγείνεν ἐκτὸς ἑαυτοῦ· ὁ νεόπλουτος κατέστη ἀνυπόφορος. Δὲν ἐχλεύαζε πλέον τοὺς σημερινούς ληστὰς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνδρας τοῦ ἀγῶνος· ἐπειτα ἀπὸ τὸ λεφοῦσι ἤρχετο ἡ παληοκαπότα!.. Καὶ ἔλεγε παληοκαπόταν ὁ ἐνωμοτάρχης τὴν χρυσοφορεμένην καὶ ἀρματοστολίστον ἐκείνην γενεάν ἢ ὁποῖα ἐξέπληξεν ὅλον τὸν κόσμον, τὴν ὁποίαν ἐζήλευσαν τόσοι βασιλεῖς!.. Διὰ μίαν στιγμὴν ὁ νοῦς τοῦ γέροντος ἐξάλισθη καὶ δὲν ἤξευρε καλὰ καλὰ πῶς εὕρισκετο. Εἶνε ἀληθές ὅτι καὶ ἡ νεολαία τοῦ χωρίου του, παρὰ τὸν ἄμετρον σεβασμὸν τὸν ὁποῖον ἔτρεφε πρὸς αὐτόν, πολλάκις τῷ ἔλεγε τι τοιοῦτο διὰ νὰ τὸν πειράξῃ. Τὰ συνειθίζουσι αὐτὰ οἱ νέοι· νὰ φαίνονται ὅτι καταφρονοῦν τὴν ἐποχὴν τῶν γερόντων καὶ ὅτι οὗτοι ζῶσιν εἰς καλλιτέραν δῆθεν. Ἀλλὰ τοιαύτην ὕβριν ἀπὸ κανένα στόμα δὲν τὴν ἤκουσε... Πεντήκοντα τοῦρκοὶ θὰ κατέστρεφον λοιπὸν ὅλους αὐτούς, ἂν εἶχον τὰ ὄπλα τοῦ Σασεπῶ! ὥστε μόνον τὸ ὄπλον εἶνε τὸ πᾶν· ἢ ἀνδρεία δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν! ἢ ἔφρεσις πρὸς τὴν δόξαν, πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τίποτε!..

— Μπρέ!..

Καὶ ἐπανέλεγεν ὁ γέρον τὸ σύνθημα ἐπιφώνημα τοῦ ξηροβήχων, πνιγόμενος ἐκ τῆς συγκινήσεως.

Ἄλλ' αἶφνης ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀφορμῆς, ἄνευ εἰρμῶ τινος, χωρὶς καὶ ὁ ἴδιος νὰ τὸ ἐνόησῃ διακτί, μὲ ἐκείνον τὸ ἀκούσιον κραύγασμα, τὸ ὁποῖον ἀναδίδει μόνῃ τῆς ἢ καρδία πονέσασα αἶφνης, ὁ γέρον ἐφώνησε μετὰ παιδικῆς αὐταρσεκείας:

— Μπρέ τὸ θαρρεῖς καλλίτερο αὐτοῦνο ἀπ' τὸν Ἄϊ Γιώργη μου;

— Ποιὸν Ἄϊ Γιώργη;

— Τὸ καρυσόφυλλι του· ἀπήντησαν πολλοὶ τῶν χωρικῶν.

Ὁ ἐνωμοτάρχης ἐγέλασε θορυβωδῶς διὰ τὸ νέον ἄκουσμα καὶ οἱ χωρικοὶ τὸν ἐμιμήθησαν ἀσυνειδήτως.

Οἱ χωρικοὶ παρηκολούθουν ἀπ' ἀρχῆς τὴν φιλονεικίαν αὐτὴν τοῦ γέροντος καὶ τοῦ ἐνωμοτάρχου. Ὅσον καὶ ἂν ἦσαν προκατειλημμένοι ἐκ τῆς φήμης τοῦ Παπαθεοδωρακοπούλου, ὅσον καὶ ἂν ἐπέριπτεν ἐπ' αὐτῶν θάμβος τὸ ὄπλον, μικρὸν κατὰ μικρὸν ἤρχισαν νὰ ἐνοοῦσι καὶ αὐτοὶ τὴν μηδαμινότητά του. Εἶδον αὐτόν νὰ φέρεται τόσον τραχέως πρὸς τὸν γέροντα, πρὸς τὸ γῆρας αὐτό, τὸ ὁποῖον οὗτοι ἐν τῇ ὀρεινῇ πατριδί των σέβονται ὡς θεότητα σχεδὸν καὶ τὸ ὁποῖον πρωτοστατεῖ καὶ προέχει ἐν τῇ μικρᾷ κοινωνίᾳ τῶν τὸν ἤκουσαν νὰ ὑβρίζῃ τοὺς ληστὰς, τὸ σῶμα ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον ἔτρεφον ὅλως ὑψηλὰς ἰδέας, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον πολλάκις ἐλάμβανον μέρος, κρυφίως ἐνισχύοντες αὐτὸ κατὰ τῶν στρατιωτικῶν ἀποσπασμάτων, ὥστε ἐσκανδαλίζοντο. Ἡ περὶ τὰ πάτρια ζηλότυπος ἀφοσίωσις των, ἡ φυσικὴ βροπὴ ὅπως τηρήσωσιν αὐτὰ ἀλώβητα τοὺς ἔκαμνεν ἤδη νὰ ἐκλαμβάνωσι τὸν ἐνωμοτάρχην ὡς πνεῦμα κακοποιόν, ἐλθὼν ἐκεῖ νὰ τοῖς ἀφαιρέσῃ τὰ ἅγια συναισθήματα καὶ τοῖς ἀφήσῃ τὴν χολὴν του. Διὸ ἤρχισαν νὰ βλέπωσιν αὐτόν κάπως δυσπίστως καὶ νὰ κινούνται εἰς διαμαρτύρησιν.

Ἄλλ' ὁ νεωτερισμὸς διὰ τὴν ἀνθρωπότητα εἶνε πῶς θαμβοῦν καὶ ἐλκύν, εἶνε ὁ λύχνος ὁ σύρων ὀπισθὲν του ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν τοὺς Ἰσραηλίτας ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸ φωτεινὸν ἄστρον τὸ παρασύραν τοὺς μάγους μέχρι τῆς φάτνης τοῦ Σωτῆρος. Καὶ οἱ Βουνιχωρίται χωρικοὶ, ἀφελεῖς καὶ ἄθῳοι ἄνθρωποι, δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀντιστῶσιν ἤδη εἰς τὸν πειρασμὸν καὶ ἐγέλασαν πρὸ τῆς συγκρίσεως τὴν ὁποίαν ἤθελε νὰ κάμῃ ὁ γέρον. Οὗτος ὅμως παρωξύνθη ἀκόμη περισσότερο ἐκ τούτου. Ἦθελε τῶρα ν' ἀποδείξῃ εἰς αὐτόν τὸν ἐξίππασμένον καὶ εἰς τοὺς ἀνισχύρους χωρικοὺς τῶν ὁποίων εὐθύς ἐκλονίσθη ἡ πίστις, ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἦτο δίκαιος ὁ ἰσχυρισμὸς του.

— Μπρέ τὰ παρραρίχουμε; ἐφώναξε μετὰ μίσους.

— Ἄϊ κοιμήσου, γέρω μου, νὰ ζήσης· ἀπήντησε μετὰ τόνου οἰκτιρμονος ὁ ἐνωμοτάρχης, σὰν νὰ θές νὰ βάλῃς νὰ τρέξῃ τὸ ξιφτέρι μὲ τὸν μπουφο—ὄλουρμε;

— Στάσου καὶ νὰ ἰδῆς!

Καὶ χωρὶς ν' ἀκούσῃ ἄλλον λόγον ὁ γέρον, μετὰ ὀρυγῆς ἐμπαθοῦς, ἡ ὁποία ἐφανερώνετο ἀπὸ

ὄλας τὰς σπασμωδικὰς κινήσεις του, ἀνῆλθε τὴν μικρὰν ἀνωφέρειαν καὶ ἐχάθη ὀπισθεν μίαν φράκτης τοῦ χωρίου.

*

Ὁ γέρον Χειμάρρας ἔσπευδε μετὰ τάχους εἰς τὸν οἰκίσκον του. Ἡ ψυχὴ του διηγέρθη ὅλη ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ ἐνωμοτάρχου καὶ δὲν θὰ ἤσυχάζεν ἂν μὴ διέψευδεν αὐτόν, ἂν δὲν τῷ ἀπεδείκνυε τίνα ἦσαν τὰ ὄπλα, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἐνέπαιζεν ἐναγῶς, καὶ ἤθελε νὰ φέρῃ ὡς καλλίτερον ἐν ὄλωι ἄδοξον, τὸ ὁποῖον ἀκόμη δὲν ἐκαπνίσθη μὲ τῆς μάχης τὸν καπνόν, δὲν ἐβάφη εἰς αἷμα ἐχθρικόν, δὲν ἐξήμισε βόλι ἐναντίον τοῦ ἀρπαγος τῆς Πατρίδος. Διότι αὐτὰ καὶ μόνα ἐθεώρει ἄξια συστατικὰ ἐνὸς ὄπλου ὁ γέρον.

Ὅπως ἔτρεφε μεγάλας ἰδέας περὶ τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του τὰς αὐτὰς ἔτρεφε καὶ περὶ παντός ὅ,τι ἐχρησίμευσεν εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸν ἀγῶνα τὸν πολύμοχθον ὁ γέρον Χειμάρρας. Ἡ φαντασία του, ἡ παρθένος καὶ ἄδολος, περιέβαλλεν αὐτόν μὲ μίαν ἰδανικὴν αἴγλην, μ' ἓνα ὑπερήφανον ἀφελείας χρωματισμόν, ὅπως οἱ ἄγνωστοι ἐκείνοι ποιηταὶ τῆς ἐποχῆς του τ' ἀπεκρυστάλλωσαν εἰς τὰ δημοτικὰ τραγούδια. Καὶ διὰ τοῦτο ἂν ἤκουε ποτὲ καμμίαν τῶν ὄπλων ἐκείνων τελειοποίησιν, διευκολύνουσαν τὴν δράσιν αὐτῶν καὶ τὴν δύναμιν, ἐνέπαιζεν αὐτὴν καὶ τὴν ἀπέριπτε μετὰ πείσματος. Αἱ πλατεῖαι καὶ κυρταὶ πάλλαι, τὰ μακρὰ γιαταγάνια, τὰ σουβλερὰ χαρμπία, τὰ ὁποῖα ἐφόνευσαν τὸν ἐχθρόν, αὐτὰ ἦσαν τ' ἄξια ὄπλα, τ' ἀσφαλῆ τῆς νίκης ἐχέγγυα. Τὸ αἷμα μὲ τὸ ὁποῖον ἐβάφησαν, ὁ καπνὸς μὲ τὸν ὁποῖον περιβλήθησαν κατὰ τὰς μάχας καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἔλαμπον αἴφνης ὡς ἀστραπαὶ ἀπειλητικαὶ μέσφ καταμαύρου νέφους, ὁ ἀλαλαγμὸς ἐκείνος καὶ θόρυβος, οἱ κλαυθμοί, οἱ γόοι, αἱ ἀπειλητικαὶ φωναὶ καὶ αἱ ἐξηγηριωμέναι ὕβρεις, μέσφ τῶν ὁποῖων ἔδρων ἐπίστευεν ὁ Χειμάρρας ὅτι προσῆψαν εἰς αὐτὰ κάποιαν ἄλλην δύναμιν, θαυματοργόν καὶ ἱεράν, ὅπως εἰς τὰ εἰκονίσματα ἢ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας διαμονὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τὰ θυμιάματα καὶ οἱ ψαλμοὶ τῆς λειτουργίας καθιστῶσιν αὐτὰ ἀληθεῖς τοῦ οἴκου προστάτας. Ἐνῶ τὰ νέα ὄπλα, τὰ μουσκέτα, τὰ ὁποῖα ἔφερον οἱ Βαυαροὶ καὶ αἱ μετέπειτα καραμπίνοι τοῦ Μινιέ, τὸσον πενιχρὰ καὶ βαρέα καὶ ἄκομψα, δὲν ἦσαν παρὰ ξύλον μόνον καὶ σίδηρος καὶ δὲν προϋξένουν καμμίαν εἰς τὴν ψυχὴν του συγκίνησιν· αἱ λόγχοι αὐτῶν καὶ τὰ πλατύτατα ἐκεῖνα ξιφὴ δὲν ἐχρησίμευον παρὰ δι' ἀρνόσουβλαις μόνον εἰς κανὲν πανηγύρι!... Τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἐξέφρασεν ὁ γέρον καὶ περὶ τοῦ ὄπλου τοῦ Σασεπῶ, ὅτε τὸ πρῶτον ἤκουσε περὶ αὐτοῦ. Καὶ τώρα, ὅτε τὸ ἔβλεπεν ἐμπρὸς του, ὅτε ἀντελαμβάνετο τῆς ταχυεργοῦ δυνάμεώς του, δὲν ἠρνεῖ-

το μὲν αὐτὴν, ἀλλ' εἶχε πεποιθήσιν ὅτι ὁ Ἄϊ Γιώργης του ἦτο ἀνώτερος καὶ αὐτοῦ. Ὅπως εἶχε πεποιθήσιν ὁ γέρον ὅτι καὶ τώρα ἀκόμη ἦτο ὑπέρτερος τῶν παλληκαριῶν τοῦ χωρίου του κατὰ τὴν ὠκυποδιαν καὶ τὸ πῆδημα καὶ τὸ λιθάρι. Εἶνε ὁ Χειμάρρας αὐτὸς καὶ εἶνε ἰδικόν του τὸ ὄπλον!... Ὁ γέρον ἐπήδησεν ἤδη εἰς τὸν οἰκίσκον του καὶ ἤρπασε τὸ καρυοφύλλι ἀπὸ τὸν τοῖχον μετὰ βίας, ὡσεὶ ἐπρόκειτο νὰ ὑπερασπισθῆ κατὰ τινος ἐχθροῦ. Ἀνεμέτρησεν αὐτὸ ἀπὸ κάτω ἕως ἐπάνω καὶ μὲ τρεμούσας χεῖρας ἀέσυρε τὴν ράβδον καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐντὸς τῆς κάννης μετὰ πάθους. Καὶ εἰς τὸν δοῦπον τὸν ὁποῖον ἔκαμεν αὕτη βεβαιωθείς ὅτι ἦτο γεμάτη καὶ εἰς τὸν λεπτόν μεταλλικὸν ἦχον τῆς κάννης, ἐνωτισθεὶς γνωστὴν φωνήν, ἀπήχησιν τσαπραζίων καὶ ἀναθρασμὸν μάχης, ὁ γέρον ἀνέδωκε ῥόχθον βροντώδη, ὡσεὶ πολεμικοῦ ἵππου χρεμετισμόν.

— Τσογλάνι!... ἤρθωσε μετὰ θυμοῦ τσογλάνι!...

Καὶ ρίψας τὴν ράβδον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἤρπασε τὸ ὄπλον καὶ κατήρχετο τὸ μονοπάτι πρὸς τοὺς χωρικοὺς.

Ὁ γέρον Χειμάρρας ἐφαίνετο ἤδη ἀναβιώσας ὄλωι. Δὲν ἐλύγιζε πλέον τὴν ράχιν οὐδ' ἔκυπτε πλέον τὴν κεφαλὴν ὅπως πρὶν ἐν γεροντικῇ καρῶσει, ἀλλ' ἀνωρθοῦτο ὑπερήφανος καὶ εὐθυτηνῆς, μ' ἐν μεγαλοπρεπῆς καὶ ἐπιβάλλον βάδισμα, μὲ μίαν ἐπαρσιν θριάμβου ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας του, τῆς συνωφρωμένης, ὡς λέων ἐρχόμενος ὀργίλωι νὰ ἐκδικηθῆ τοὺς σφαγέντας συντρόφους. Εἶχε τὴν ἰδέαν ὁ γέρον ὅτι εὐθὺς μόλις ἐμφανιζόμενον τὸ ὄπλον του θὰ ἐπέβαλλεν ἐφ' ὄλων τῶν χωρικῶν καὶ χωροφυλάκων τὴν ἀδρανῆ ἐκείνην σιγήν, τὴν ὁποῖαν ἐπιβάλλουσι πάντοτε εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ μεγαλοπρεπῆ καὶ ἔκτακτα ἀντικείμενα, καὶ θ' ἀπέσπα τὸν θαυμασμόν τοῦ ἐνωμοτάρχου. Εἶχε τὴν ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι ἀμέσως οὗτος θ' ἀπεκάλυπτε τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου μάρτυρος ἀνεσπέρου δόξης, πρὸ τοῦ ἀγίου ἐκείνου λειψάνου τῶσων θριάμβων.

— Ἐδῶ σὰς θέλω! ἔκραζε προσατενίζων αὐτοὺς μὲ ὀφθαλμοὺς λάμποντας ὑπὸ χαρὰς καὶ ὑπερηφανίας.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος).

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΕΑΣ

Οὔτε αἱ τίγρεις, οὔτε αἱ ἔχιδναι, οὔτε οἱ διπλωμάται, οὔτε οἱ δικασταί, οὔτε οἱ δῆμιοι, οὔτε οἱ τύραννοι, εἰς τὰς μεγίστας αὐτῶν ἀγριότητας, δύνανται νὰ προσεγγίσωσι τὰς γλυκείας σκληρότητας, τὰς φαρμακερὰς θωπειας, τὰς ἀγρίας περιφρονήσεις τὰς ἀνταλλασσομένας μεταξὺ δεσποινίδων, ὅταν αἱ μὲν νομίζουσιν ἑαυτὰς ὑπερτέρας τῶν δὲ κατὰ τὸ γένος, κατὰ τὴν περιουσίαν, κατὰ τὴν χάριν, καὶ πρόκειται περὶ γάμου, περὶ πρωτοκαθεδρίας, καὶ μυρίων ἄλλων γυναικείων ἀντιζηλιῶν.

ΒΑΖΑΚ.